

ת"פ 52931/05 - מדינת ישראל נגד שרה סנוקל

בית דין אזרוי לעובדה בתל אביב - יפו
ת"פ 52931-05 מדינת ישראל נ' סנוקל

בפני:	כב' השופט אורן שגב
בעניין:	מדינת ישראל
ע"י ב"כ עווה"ד נמרוד גרינברג	נגד
נשפטה:	שרה סנוקל ע"י ב"כ עווה"ד נטלי צרף

זכור דין

1. בישיבת ההקראה, שהתקיימה בפני ביום 02.12.14, הורשעה הנואשתה, על פי הודהתה מפי באט כוחה, בעבודות כתב האישום המתווך: העסקה שלא כדין ולא ביטוח רפואי, עבירות על סעיף 2 (א)(1) ו-2 (ב)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א - **"חוק עובדים זרים" או "החוק"**.
2. כל אחד מהצדדים טعن בפני לעונש.
3. ב"כ המואשתה טען, כי העבדת הרזה שהוועסקה ע"י הנואשתת כניסה לישראל ב-2006 עם אשרת עבודתה בענף הסיעוד ביום 15.11.10 שהתחילה בישראל ללא אישרה כלל. מדובר בהעסקה בפרק זמן של 3 שבועות ובנסיבות בהן הנואשתת הלינה את העובדת בביתה והעסקה אותה ברציפות ב-12 מועדים שונים.
4. עוד טען כי מתחם הענישה הראוី בשל הנסיבות ונוכח התקופה, טען ב"כ המואשתה, עומדת על רף תחתון של 25% מגובה העונש המקסימאלי ו-50% מגובה הקנס המקסימאלי וכי המדינה עותרת להשית קנס עונשי בשיעור כולל של 27,000 ₪, באופן שיושת על הנואשתת בגין העסקת העובדת שלא כדין קנס בסך 20,000 ₪.
5. ביחס להעסקה ללא ביטוח רפואי, מתחם הענישה הינו בין 6,000-10,000 ₪ ובгин עבירה זו, עתירה המדינה להשית קנס בסך 7,000 ₪.
6. עוד עתר לחייב את הנואשתת לחתום על התcheinיות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה ע"פ הודהתה.
7. ב"כ הנואשתת טענה, כי הנואשתת הודהה במילויים לה בהזדמנות הראשונה וחסכה זמן שיפוטו יקר וכי מדובר בעבירה ראשונה. עוד הקשתה כי אין מדובר בנסיבות לחומרה, שכן ברוב רובן של העבירות מסוג זה, המצביע העובדתי הוא כזה שהוא הזר שווה בישראל על אשרת סייעוד.
8. עוד טענה, כי הויאל והעסקה הייתה לסירוגין גם הלינה הייתה לסירוגין וכי העבודות בהן העסקה העובדת היו שמרטפות ולא משק בית.

9. עוד צינה כי הנאשمت היא אשה נורמטיבית, עולה חדשה מKenneth, אשר בשל המועד הקצר היא ביקשה את הדרכון של הנתינה ועדין לא קיבלה אותו.

10. עוד הוסיפה כי לנאשמת נסיבות אישיות מיוחדות, שכן היא אם חד-הורית לחמשה ילדים קטינים (תאומים בני 4 אשר הגדל הוא בן 11), שUberה שני הילדי גירושים עם מאבקים של ניסיון ללקחת את ילדיה לשומרות.

11. מבחינת מצבה הכלכלי, צינה הסניגורית, כי לנאשמת אין בית בעלותה, כי היא גרה בשכירות, וכי היא משלהמת דמי שכירות חדשים בסך 6,000 ₪.

12. עוד הפנתה הסניגורית לעונשים שנגزو ע"י בית דין זה בתיקים דומים ובנסיבות שונות וביישה להסתפק ברף התחרון בסך של 10,000 ₪.

דין הכרעה

13. עסקין בכתב אישום יוזם אשר הוגש כנגד הנאשמת. בעניינו, חל, בין היתר, תיקון 113 לחוק העונשין, תש"ז-1977 (להלן - "חוק העונשין"), אשר לפיו על בית המשפט לקבוע את העקרונות והשיקולים המנהימים בעונישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם. ביחס לעונישה, קבע התקון כי העיקרון המנחה הנה קיומה של הלמה בין חומרת העבירה, נסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

14. לאור האמור לעיל, על בית הדין להקדים ולדון בתחום העונישה ההולם את העבירה על רקע החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מדיניות העונישה הנהוגה וכן הנسبות הקשורות ביצוע העבירה.

15. לאחר מכן, יש לדון בנסיבות האישיות של מבצע העבירה, שאין קשרות למעשה העבירה עצמו, כגון: גילו, עברו הפלילי, נטילת אחריות, מידת הפגיעה במשפחה הנאשם, נסיבות חיים בעלות השלכות על ביצוע העבירה, שיתוף פעולה עם רשות החוק. יצוין בהקשר זה, כי חריגה מתחום העונישה, כאמור לעיל תיתכן ככל שקיים שיקולים שיקומיים, המאפשרים חריגה לקולא ולהילופין, שיקולי הגנה על שלום הציבור, במסגרת שיקולים לחומרא.

16. עוד נדרש בית הדין להתייחס למצו של ריבוי עבירות וריבוי אירועים, תדרותם והזיקה ביניהם.

ומן הכלל אל הפרט

הערך החברתי והפגיעה בו

17. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בנגדוד לדין משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, ובפרט מקום שלא הייתה הקפדה על כך שעובדים זרים ישבו לארצאותיהם עם פקיעת אשורת העבודה.

18. לכל אלה ה策רפה תופעת הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העובדים הזרים, אשר התרחשה בהיקף גדול מצד חלק מהמוסיקים, ופגעה בערכיו יסוד של החברה ובדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"ץ 9722 פולגת נ' מ"י (7.12.2006), עת קבע כדלקמן:

"השלכות השליליות של העסקת עובדים זרים הביאו לגיבוש מדיניות ממשלתית שתכליתה לצמצם את תופעת העובדים הזרים הנכנסים לישראל, ולהבטיח יציאת העובדים עם פקיעתו של התייר. ההتمודדות נעשתה בדרכים שונות ומגוונות. הוחמו המגבלות על העסקת עובדים זרים; הוגברת האכיפה על יציאתם את הארץ; והותנו תנאים שטרתם להחליש את המניעים של המעסיקים לבקש להעסיק עובדים זרים על חשבון עובדים מקומיים."

19. דא עקא, שבמקרים רבים, ההרתעה שיוצר הקנס המנהלי איננה מספקת, ולא אחת הוברר כי מי שהוטל עליו קנס מנהלי איננו נרתע מלשוב ולבצע עבירות. במקרה זהה הוסמרק תובע לנקטות הליך פלילי יום, במסגרתו נחשף הנאשם לקנס העוני הכספיימי שנקבע לעבירה בחוק.

20. כפי שפירתי לעיל, מדובר בעבירה שביסודה עומדת מניע כלכלי מובהק ולבן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות מושלבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליזור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבירות בתחומי לבלי משתלמתה.

21. לחובתה של הנאשם "יאמר, כי העסקת עובדים זרים ללא היתר עבודה הוגדרה כעבירה חמורה בעלת השלוות חברתית ומוסרית" (ראו: ע"פ 1001/01 מדינת ישראל נ' ניסים (17.6.2002)). במקרה דנן, נלוות אליה עבירה נוספת - העסקת עובד זר ללא הסדרת ביטוח רפואי. בנוסף, הנתבעת הלינה את העובדת הזרה בביתה.

22. לזכותה "יאמר, כי העבירות לא בוצעו במסגרת משלח ידה.

מדיניות הענישה

23. בהתאם לתיקון 15 לחוק העובדים הזרים, תשנ"א-1991 (להלן - "החוק"), הקנס המינימלי לעבירה של העסקת עובד ללא היתר המנו כפל הקנס המנהלי, היינו, 10,000 ₪ ואילו הקנס הכספיימי למי שעבר את העבירה שלא במסגרת משלח ידו - 58,400 ₪ (להלן - **"הकנס הפלילי הכספיימי"**).

24. כאמור לעיל, הנתבעת הורשעה על פי הודאתה בישיבת ההקראה ובנסיבות אלה, הרף העליון של הענישה מועמד על שיעור 50% מהकנס הפלילי הכספיימי, היינו 29,200 ₪.

25. בחלוקת העונשים שנגזרו על נאים, אשר הורשו בעבירות דומות של העסקה שלא כדין לפרקי זמן של מספר חודשים, מעליהם כי הסכומים נטו לגבי העסקה ללא היתר בין 10,000 ₪ ל- 17,000 ₪ (הע"ז 53316-12-13; הע"ז 4218-09-12; הע"ז 1609-01-14; הע"ז 7187-08-13; הע"ז 24712-07-13; הע"ז 25514-06-13; הע"ז 49308-03-13; הע"ז 64075-12-12; הע"ז 51026-01-14).

1. ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, הושטו קנסות בגובה שבין 5,000 ₪ ל- 6,000 ₪ (הע"ז

7187-08-13; הע"ז 13-07-24712; הע"ז 14-06-7824; הע"ז 13-06-25514; הע"ז 14-01-51026.
6448-08-12; הע"ז 12-12-23310; הע"ז 13-03-38306; הע"ז 12-08-49308; הע"ז 12-12-64075.

2. אקדמיים ואצ"ן, כי כל העונשים הנ"ל נגזו במסגרת הסדרי טיעון סגורים, ואולם, אין לדידי הבדל עקרוני בכל הנוגע למדיניות הענישה בין נאשמים שהווו והורשעו במסגרת 'הסדר טיעון סגור' לבין נאשמים שהווו והורשעו אך לא הגיעו לכלל הסכמה עם המאשימה ביחס לעונש מוסכם, וביקשו לטען לעונש באופן חופשי, ואת טעמי אפרט.
3. עונשים שהוצגו לבית המשפט כהסדרי טיעון סגורים, ובית משפט אישר אותם, מהווים מנתה ובה בטוי לכך שנורמת הענישה שהוצגה ואושרה בהם הנה רואיה, הן בעניין המאשימה והן בעניין בית המשפט.
4. יש לציין כי הסדר טיעון סגור מטרת ציבורית חשובה והוא נטילת אחריות מצדו של הנאשם על העבירות המียวחות לו והרשעתו בגין מיד בישיבת ההකאה וכפועל יוצא מכך, חיסכון ניכר בזמן שיפוטי יקר הכרוך, מטבע הדברים, בניהול הליך פלילי.
5. לפיקר, סבורני, כי העבודה שהצדדים להליך הפלילי לא הגיעו ביניהם לכדי הסכמה לעניין הנאשם שרואו להשיט על הנאשם, אינם מאיין באופן אוטומטי את היותו של מתחם הענישה בהסדרי טיעון סגורים כראוי וכסביר. נהפוך הוא. הסדרים אלה משמשים כאמת מידה.
6. זאת יש לציין, שיקול הדעת בנוגע לרף הענישה בתוך מתחם הענישה המקובל מצוי מילא בגדיר סמכותו הקנوية של בית המשפט הדן בתיק, ולעתים נסיבות אישיות של הנאשם, אשר המאשימה לא ראתה בהן נסיבות מקרנות, נלקחות בחשבון ע"י בית המשפט כנסיבות לקולא.
7. לאור האמור לעיל, סבורני שבחינת מדיניות משפטית רציה, בין היתר, במטרה ליצור אחידות בענישה ותחשורת וודאות בקרבת ציבור הנאים, רשיי בית המשפט אף צריך לשות לנגד עיניו את העונשים שהושתו על נאים בגין אותן עבירות ממש במסגרת 'הסדרי טיעון סגורים'.
8. ברى, כי במסגרת הסדר טיעון פתוח שיקול הדעת שעלה בבית המשפט להפעיל הנה רחב יותר, והיושב בדיון אינו כבול לטיעוני צד זה או אחר, ובוודאי שאין הכרח כי הנאשם במסגרת 'הסדר פתוח' יהיה כבד יותר מאשר במסגרת הסדר טיעון סגור.
9. לא נעלמה מענייני פסיקת בית המשפט העליון בע"פ 3491/13 **לירון טווק נ' מ"י** (13.11.15), שם נקבע, בין היתר: "... אין דין של קטן (הנאשם 1) כדיינו של בגיר, גם לא כדיינו של בגיר-צעיר, דוגמתה המערער; לא דומה הסדר טיעון "סגור" (הנאשים 1 ו- 8) להסדר טיעון "פתוח", כפי שנעשה עם המערער; ישנים משתנים נוספים, ובهم כמובן חלקו של כל אחד מן הנאים בפרשה, נסיבות אישיות, גיל, תסקير, עבר פלילי ועוד." (פסקה 8 לפסק הדיון).
10. לטעמי, קביעה זו מחזקת את ההנחה, כי שיקול הדעת של בית המשפט הנה רחב וכל מקרהណון לגופו, בהתאם לנסיבותו.

נסיבותה האישיות של הנואמת ומתחם הענישה הראו

עמוד 4

11. אין חולק, כי זהה הפעם הראשונה בה מושעת הנאשמה בעבירות מושא כתוב האישום.
12. לזכותה של הנאשמת יאמר, כי הודהה בביצוע העבירות המוחסת לה בכתב האישום בישיבת ההකאה ובכך חסכה הליך שיפוטי יקר. עובדה זו מצביעה כי הנאשמת הפנימה את חומרת העבירות בהן הודהה והורשעה.
13. באשר לנسبותיה האישיות של הנאשמת, מדובר באשה נטולת עבר פלילי, יחידנית, הנושאת לבדה בעול הכרוך בגידול חמשת ילדיה הקטינימ.
14. השתקנעתי כי מעבר לעובדה שהנאשמת הודהה וחסכה זמן שיפוטי יקר, קיימות נסיבות מוקלות נוספת הקשורות במצבה המשפחתית, והכל כפי שפורט בהרחבה ע"י הסניגורית.
15. לקחתי בחשבון את פרק הזמן הקצר יחסית (שלושה שבועות) שבמהלכו עברה הנאשמת את העבירות בהן הורשעה על פי הودאותה, אך מайдך, לקחתי גם בחשבון את העובדה שהעובדת הזרה לנו בביתה (בין אם לטיירון, לבין אם לאו).
16. על יסוד כל האמור לעיל, הנני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:
- 16.1 בגין העסקת עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל, בניגוד להוראות סעיף 2 (א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 - **11,000 ₪**
- 16.2 בגין העסקת עובד זר מבלי שהוסדר לעבוד ביטוח רפואי, בניגוד להוראות סעיף 2 (ב)(3) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 - **5,000 ₪**.
17. סכום הנקודות הכלול בסך של **16,000 ₪**, ישולם ב- 16 תשלום חודשיים שווים ורצופים החל מיום 15/01/2010 ומידי 1 בכל חודש.
18. הנאשמת תחתום על התcheinות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים התשנ"א - 1991, למשך 3 שנים, שאם לא כן תחייב בקורס בסך 400,458 ₪.
19. הנאשמת תפנה למזכירות בית-הדין, באמצעות בא כוחה, על מנת לחתום על התcheinות כאמור, ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.
20. ההתcheinות החתוםת תוגש ע"י הסניגור לתיק בית הדין בתוך 30 ימים מהיום.

זכות ערעור לבית דין הארץ לעבודה בתוך 45 ימים ממועד קבלת גזר הדין.

בהתאם להסכמה הצדדים, גזר הדין ישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, י"ב כסלו תשע"ה, 04 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.

